

Instantní Slovinsko

Zalít horkým sluncem, promíchat, nehltat

I přes již třináctiletou přítomnost mého otce v krajinách slovinských, nemohu říct, že bych donedávna své návštěvy Slovinska rozšířila za pomyslné hranice otcova působišť. Jinak tomu ale bylo letos. Projeli jsme Slovinsko křížem krážem, viděli města, hory, jezera.. a proč se o zážitky a tipy trochu nepodělit.

Slovinsko leží od České republiky opravdu téměř za humny a spojuje nás toho jistě více, než bychom si na první pohled řekli. Kus historie (ať už pod taktovkou Přemysla Otakara II., který ovládl Kraňsko, nebo pod vládou Habsburků), boj o vlastní stát a identitu, či snad slovanský jazyk s roztomilými odchylkami. Člověk se jen nesmí nechat zmást některými výrazy, protože to může být dosti zavádějící – vždyť jen dítě se zde řekne otrok a chleba zase kruh. Jinak je ovšem dorozumění i bez znalosti slovinštiny docela jednoduchou záležitostí, a když ještě snahu Slovince mluvit zřetelně a pomalu pochVA-Lite slovy „Hvala“ místo českého děkuji, budete mít dveře otevřené.

Kde začít?

Není dobrého začátku, jako není dobrého konce, proto klidně zavře-

te oči, umístěte špendlík do mapy a řekněte: tak třeba tady. Své vyprávění zahájím tam, kde ve Slovinsku hodně věcí začíná i končí. Srdcem a snad i mozkem Slovinska je město Lublaň, kterým protéká řeka Lublanice. Kolem ní je krásná promenáda, takže, ač od moře daleko, jsou všude samá cinkrlátka, malíři, cetky, ale také úchvatné výhledy po místních památkách. Je jich dost. Historie se tady ochomýkala, jak mohla, občas se i na chvíli zastavila, ať už to bylo za doby Římanů, kteří městu říkali Emona, anebo o víc jak 1900 let později, kdy v tomto městě zemřel Josip Broz Tito, jugoslávský prezident. Místní hrad mi přišel fascinující jednou – pro mne nevídanou – věcí: vede na něj lanovka! Z místní věže je výhled na celé město, a i když na desítku nejhezčí hradů mého života by se *Ljubljanski grad* nedostal, určitě stojí za návštěvu. Své v Lublani vykonal v Čechách nikoliv neznámý slovinský architekt Jože Plečnik, jehož kreativita se promítla i do vzhledu Pražského hradu. Po jeho mostě – tedy lépe řečeno Trojmostí – se v Lublani projde každý den nespočet návštěvníků i místních, protože tři mostní oblouky přes řeku vedle sebe si o davy přímo říkají. A když vás budou bolet nohy, tak? Tak si kupte pršut, sedněte někam na Prešerenovo náměstí a užívejte si vý-

jimku mezi hlavními městy Evropy. Tady totiž nemáte pocit, že vás davy umačkají a rozloha města pohltí. Obyvatel má Lublaň méně než například Ostrava.

Město, jméno, zvíře...

Dalším městem na programu bylo Celje, které jsem donedávna měla spojované jen s čínskou restaurací, kde jsme jednou měli kuře v citrónové omáčce. Nový, dosti jiný pohled na Celje se mi naskytl z Celjského hradu. Hrabata z Celje,

kteřá tento hrad obývala ve 14. a 15. století Slovincům dala tři hvězdy ve slovinském státním znaku (nebo si je alespoň Slovinci z jejich rodového znaku vzali). Hrad je to opravdu romantický až na půdu! Interiéry tam nenajdete, ale o to hezčí je procházka mezi starými zdmi, které zub času nejen ohlodal, ale již i pozřel a nyní tráví. Avšak ani toto město není nejstarším skvostem Slovinska. Tím je bývalé Poetovio, vojenské ležení XIII. římské legie, dnes Ptuj, městečko – jak už to tak bývá – také s hradem. Kromě svého pitoreskního vzhledu je toto město oblíbeno i díky každoročnímu pohanskému karnevalu „kurent“. Místní tady vyhánějí zimu a vítají jaro. Avšak nedělají to jen tak, někteří muži se oblečou do speciálních masek z ovčí kůže a mají velký (opravdu obrovský) červený jazyk. Není možné, aby se jich zima nelekla a neutekla... I já bych asi utekla a možná to vysvětluje, jak to, že v tak nádherném městě bylo tak málo turistů – díky za to! V úzkých uličkách bychom se stejně v davech špatně mýjeli.

Jak je vidět historie spousty měst má své kořeny již v době římské. Chcete přímý doklad? Další výlet naplánujte do Šempeteru na Gorici! Právě těmito místy procházela římská cesta, která spojovala Celje s Ptují. Díky římskému zvyku pohřbívat své mrtvé podél cest, a také díky sesuvu půdy do řeky se až do dneška zachovalo příjemné množství, vodním bahnem krásně zakonzervovaných, římských náhrobků. Za malé vstupné (a s českým letáč-

Kurenti, tradiční karnevalové masky

kem!) můžete nahlédnout do tajemného světa mrtvých a zadarmo kousek vedle do zrekonstruovaného naleziště se zbytky této římské cesty.

Pokud si ale chcete ve Slovinsku užít i trochu toho „katalogového“ léta – moře, slunce a zmrzlinový pohár – tak vám z tohoto menu nabízím Piran. Sice tady nenaleznete dlouhé písčité pláže jako vystřižené z Modré laguny, ba naopak se podél moře rozprostírají haldy betonu a kamení, stejně je však koupání v mořské vodě za horkého dne slastné. Hospůdky, kavárničky a zmrzlináři dodávají správnou dovolenkovou náladu a promenády po betonu obsypaného ručníky jsou

při západu slunce jako z telenovely. Město je to vsutku evropské a díky složité historii a poloze i dvojjazyčné- domluvíte se zde slovensky a italsky, stejně tak názvy ulic jsou v obou používaných jazycích.

Cesta z města... okolo lesa, pole, lán...

Ač jsem z každého domu, kde se třeba jen nějaká historická osoba napila vody, zcela uchváčena, občas člověk z města musí pryč. Ani ne tak do Prahy, do Podolí, do lékárny jako do přírody! Důkaz, že to bude stát za to, může být návštěva jediné slovinské památky UNESCO

Přístav v Piranu

– Škocjanských jeskyní. Tyto vápenkové jeskyně ve slovinském Krasu nejsou rozhodně místem pro klaustrifobiky. Celý komplex má přes pět kilometrů, ale turisté si projdou pouze tři. Nejnižší se dostanete do místa 144 metrů pod povrchem. Je tam tedy tma, vlhko a docela zima (12°C), nicméně o to lepší společnost! Dech beroucí stalaktity, stalagmity, a stalagnáty (víte jistě, který je který?), velké jeskyní místnosti a také vodopád díky řece s neoriginálním názvem Reka, která jeskyněmi protéká. Nepochybně silným zážitkem je přechod přes most ve výšce 47 metrů nad touto řekou s nadějí, že milá paní průvodkyně snad ví, co dělá!

Nejsou-li hloubky úplně vaší doménou, je třeba vyrazit na hory. Kam jinam ve Slovinsku než do Julských Alp s Triglavským národním parkem. Hora Triglav se svými 2864 metry je nejvyšší horou Slovinska a její reliéf nalezneme na slovinském znaku hned pod třemi celskými hvězdami. Bohužel tuto horu zatím pokořenou nemám, ale osobně mohu doporučit vrchol Kanjavec (2568 m n. m.), procházku dolinou Sedmi triglavských jezer, kde můžete stejně jako já natrefit na svištíčí sviště, nebo na bezkonkurenčně nejlepší čaj na Vodnikově kočce ve výšce 1817 m n. m. (pojmenovaná podle Valentina Vodnika, slovinského obrozence).

Nicméně předpokládám, že většina populace by nejraději volila zlatou střední cestu, tedy procházku přírodou, ale ani ne moc do kopce

ani pod zemský povrch. Snad právě pro vás vytvořila řeka Radovna soutěsku Vintgar. Patří do Triglavského národního parku a „objevena“ byla na konci 19. století. Velmi brzy se stala turistickou atrakcí pro svoji přívětivou délku asi jeden a půl kilometru a pro nádherný terén skrz 150 m vysoké skalní stěny, které soutěsku obklopují. Občas musí dopomoci technika – dřevěné chodníčky – aby se dalo místy vůbec projít, ale o to dobrodružnější cesta to je! Je třeba ale přiznat, že odtud mám i silný kulinářský zážitek. V hospůdce kousek před vstupem dělají úžasného pstruha se švestkami, který chutná nejlépe po této čarovné procházce (tento pstruh skoro překonal zážitek z malé vesničky Brestanica, kde jsem vyzkoušela medvědí guláš).

Slovinská perla na čtyři?

Po výtečném menu skládajícím se z měst, jeskyní a hor, hradů, kostelů nebo hřbitovů si zaslouží cestovatel na závěr nějaký dezert, kde mu spočinou smysly i tělo a může nechat své zážitky vstřebat. Přesně tento luxus mi dopřalo jezero Bled. Na útesu se tyčí hrad, jehož historie sahá do 10. století a je z něj nádherný výhled na ostrůvek s kostelem Nanebevzetí Panny Marie. Pohledy na jezero jsou opět velmi kýčovitě romantické jako spousta dalších míst Slovinska, až by se zdálo, že si fotky člověk dodělal ve Photoshopu. Není tomu tak. Slovinsko je sice trošku kýčovité. Ale krásně kýčovité.